

Brüsszel, 2017.12.20.
COM(2017) 815 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

A vízummentesség-felfüggesztési mechanizmus keretében tett első jelentés

{SWD(2017) 480 final}

I. Bevezetés

Az emberek közötti kapcsolatok elősegítése, valamint a harmadik országbeli polgárok és az Unió közötti kapcsolat megszilárdítása szempontjából a vízumliberalizáció az egyik leghathatósabb uniós eszköz. Ez a jelentés a Bizottság azon kötelezettségét követi nyomon, amely szerint a Bizottság az 539/2001/EK rendelet¹ 1a. cikke (2b) bekezdésének megfelelően és a 2017. február 17-i bizottsági nyilatkozattal² összhangban legalább évente egyszer megvizsgálja a vízumliberalizációs követelmények folyamatos teljesülését a harmadik országok tekintetében, és jelentést tesz az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.

A vízumliberalizációs követelmények értékelése azon országokra vonatkozik, amelyek a vonatkozó cselekvési tervek és ütemtervek szerint sikeresen lezárták a vízumliberalizációs párbeszédet, azaz a nyugat-balkáni országokra és a keleti partnerség országaira. A jelentés az egyes országok tekintetében azonosított konkrét területekre³ összpontosít, amelyek tekintetében további nyomon követésre és fellépésekre van szükség a vízumliberalizációs folyamat keretében elért előrelépés folyamatosságának és fenntarthatóságának biztosítása érdekében. Ezért tehát e jelentés nem terjed ki azon követelményekre és kötelezettségvállalásokra, amelyek végrehajtása stabilan halad. A Bizottság részletesen beszámol a bel- és igazságügy területén fennálló – a vízumliberalizációs kötelezettségvállalások végrehajtása szempontjából is fontos – tágabb értelemben vett helyzetről: a nyugat-balkáni országok⁴ esetében a bővítési csomag keretében, a keleti partnerség országai esetében pedig a vonatkozó társulási megállapodások végrehajtása keretében. E jelentés a legutolsó vonatkozó jelentések elfogadásának időpontjától, azaz a nyugat-balkáni országok tekintetében *a vízumliberalizációt követő ellenőrzésről szóló ötödik jelentés* 2015 februári⁵, a keleti partnerség országai tekintetében pedig *a vízumliberalizációról szóló utolsó eredményjelentéseknek a Moldovai Köztársaságra*⁶ vonatkozóan 2013 decemberi,

¹ A 2017. március 1-i (EU) 2017/371 európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 61., 2017.3.8., 1. o.,) módosított, a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról szóló, 2001. március 15-i 539/2001/EK tanácsi rendelet (HL L 81., 2001.3.21.).

² <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6290-2017-ADD-1/en/pdf>.

³ A konkrét területeket az egyes országokra vonatkozó vízumliberalizációs cselekvési tervekkel összhangban állapították meg. A követelmények négy gyakorlati szempontból releváns témakörbe csoportosulnak: (1) okmánybiztonság, ideértve a biometrikus azonosítókat is; (2) integrált határigazgatás, migrációkezelés és menekültügy; (3) közrend és közbiztonság; (4) külkapcsolatok és alapvető jogok. E jelentés a (2. és 3. témakörhöz kapcsolódó) következő konkrét területekre összpontosít: Albánia (irreguláris migráció, bűnüldözés), Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság (szervezett bűnözés, bűnüldözés), Bosznia-Hercegovina (irreguláris migráció, szervezett bűnözés), Montenegró (irreguláris migráció, szervezett bűnözés), Szerbia (irreguláris migráció, szervezett bűnözés), Moldova (irreguláris migráció, korrupció elleni küzdelem, pénzmosás), Grúzia (irreguláris migráció, menekültügy, szervezett bűnözés, korrupció elleni küzdelem, megkülönböztetésmentesség), Ukrajna (irreguláris migráció, korrupció elleni küzdelem, szervezett bűnözés). A Bizottság továbbra is szorosan nyomon követi az 1. és különösen a 4. témakörhöz kapcsolódó követelmények végrehajtását a megkülönböztetésmentesség, valamint a lakosság kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportjainak helyzete, különösképpen a romák társadalmi beilleszkedését célzó intézkedések tekintetében.

⁴ Legutóbb 2016 novemberében fogadták el.

⁵ Összhangban a Bizottság 2010. november 8-i nyilatkozatával:

⁵ http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/d-mk/dv/1027_12/1027_12en.pdf

⁶ A továbbiakban: Moldova.

Ukrajnára és Grúziára vonatkozóan 2015 decemberi elfogadásával kezdődő időszakot értékeli.

A jelentés statisztikai része azokra a tagállamokra és a társult országokra, nevezetesen az 539/2001/EK rendeletet alkalmazó 26 tagállamra és a négy schengeni társult országra (a továbbiakban: a Schengen+ térség) terjed ki⁷. A konkrét területek értékelése elsősorban a következőkre épül: az Eurostat számára a Schengen+ térség, az uniós ügynökségek (Europol, eu-LISA, Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal (EASO), Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség) által nyújtott információk, valamint a Bizottság, az Európai Külügyi Szolgálat és a vízummentes országok közötti információcsere.

E jelentést **bizottsági szolgálati munkadokumentum** kíséri, amely részletesebb háttér-információkkal szolgál az egyes konkrét területekkel kapcsolatos fejleményekről.

II: A konkrét területek értékelése a vízumliberalizációs követelményekkel összhangban

II.1. Nyugat-Balkán

Albánia

Irreguláris migráció, beleértve a visszafogadást

Ami az irreguláris migrációval kapcsolatos kihívásokat illeti, 2016 második fele és 2017 első fele között a belépés megtagadásának aránya jelentősen nőtt, az illegális tartózkodások aránya pedig enyhén csökkent. Bár a vízummentességet élvező államok körében még mindig az albán állampolgárok nyújtják be a legtöbb menedékkérelmet az EU-ban, ez 2017 első felében 28 %-kal csökkent az előző év második feléhez képest (17 165-ről 12 440-re). 2015 és 2016 között a beléptetés megtagadásának aránya 91 %-kal nőtt (15 835-ről 30 305-re), az illegális tartózkodás aránya pedig 30 %-kal csökkent (47 755-ről 33 445-re), míg a menedékkérelmek száma 54 %-kal csökkent (66 715-ről 30 840-ra). A menedékkérelmek pozitív elbírálásának aránya alacsony (2015-ben 1,84 %, 2016-ban 2,61 %) volt. 2015 és 2016 között a kiutasítási határozatok száma 19 %-kal csökkent, 39 310-ről 31 975-re. A visszafogadás jól működik, az ország gyorsan eleget tesz a tagállamok visszafogadási megkereséseinek, és a visszatérési arány jelentősen emelkedett: a 2015. évi 86 %-ról 2016-ra 129 %-ra.

Albánia az elmúlt hónapokban számos lépést tett annak érdekében, hogy orvosolja az albán állampolgárok által benyújtott, megalapozatlan menedékkérelmek jelentette kihívást, de a végrehajtást kitartóan folytatni kell. Albánia kezdeti eredményeket ért el az irreguláris migráció elleni cselekvési terv végrehajtásában, amely az irreguláris migráció kezelése, a kísérő nélküli kiskorúak azonosítása és védelme, valamint az okmányokkal való visszaélés elleni küzdelemmel kapcsolatos operatív együttműködésre összpontosít. Albánia fokozta a schengeni beutazási tilalakkal kapcsolatban a tagállamokkal folytatott információcsere. Ezenkívül egyes határátkelőhelyeken – így például a Rinas repülőtéren – megerősítette a

---

⁷ Belgium, Bulgária, Horvátország, Ciprus, Cseh Köztársaság, Dánia, Németország, Észtország, Görögország, Spanyolország, Franciaország, Olaszország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Magyarország, Málta, Hollandia, Ausztria, Lengyelország, Portugália, Románia, Szlovénia, Szlovákia, Finnország és Svédország, valamint Svájc, Norvégia, Liechtenstein és Izland.

dokumentumok ellenőrzését, de a határellenőrzést valamennyi határátkelőhelyen javítania kell.

Albánia szintén fokozta operatív együttműködését az irreguláris migráció által leginkább érintett tagállamokkal. Hatékony, ugyanakkor ideiglenes intézkedés Albánia azon közelmúltbeli gyakorlata, hogy a határátkelőhelyeken „kilépési interjúkat” végez, amelyet az utazók alapvető jogainak tiszteletben tartásával kell végrehajtani. Albánia arra is erőfeszítéseket tett, hogy a babrrui új nyílt központ megépítése révén növelje a menedékkérők befogadására vonatkozó kapacitását, valamint javítsa a befogadási feltételeket a Görögországgal közös határon.

Közrend és közbiztonság

Az EU-ban a bűncselekmények széles körében különösen aktívak az albán nyelvű **bűnszervezetek**. E bűnszervezetek tevékenységei rendszerint többféle bűncselekményt foglalnak magukban: részt vesznek a kábítószer-kereskedelemben (például kannabisz, kokain és heroin), a migráncsempészségben és az emberkereskedelemben, a vagyon elleni szervezett bűncselekményekben, védelmi pénz szedésében és zsarolásban.

Albánia lépéseket tett annak érdekében, hogy hatékonyabbá tegye a súlyos bűncselekmények és a szervezett bűnözés elleni küzdelemre irányuló **bűnüldözési** erőfeszítéseit. A tiltott kábítószeres, különösen a kannabisz lefoglalása 2015-től 2017-ig jelentősen nőtt, és a 2017-es idény során jelentős mértékű csökkenést figyeltek meg a kannabisz termesztésben.

Általánosságban továbbra is teljesülnek a vízumliberalizációs követelmények. A végrehajtás további javítása várható, különösen az irreguláris migrációval kapcsolatos kihívások kezelése érdekében. A következő területekkel kell foglalkozni:

- A határellenőrzések javítása, többek között a határátkelőhelyeken végzett, az utazók alapvető jogait teljes mértékben tiszteletben tartó „kilépési interjúk” révén;
- A visszafogadási megállapodás hatékony végrehajtásának folytatása, szükség esetén azzal, hogy további tagállamokkal kötnek végrehajtási jegyzőkönyvet;
- A tagállamokkal kétoldalúan megállapított végrehajtási intézkedések folytatása az irreguláris migrációs áramlatok csökkentése érdekében;
- Magas szintű tájékoztató kampány szervezése az irreguláris migráció által különösen érintett területekre irányuló vízummentes utazással kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről;
- Az országot nagyobb eséllyel irregulárisan elhagyó, kiszolgáltatott helyzetben lévő lakosságnak nyújtott támogatás fokozása, hosszú távú társadalmi-gazdasági integrációjuk elősegítése céljából, többek között az albán visszatérők visszailleszkedéséhez nyújtott támogatás révén;
- Az emberkereskedelem, a migráncsempészség, a kábítószer-kereskedelem és a vagyon elleni szervezett bűncselekmények elleni küzdelem terén tett bűnüldözési erőfeszítések hatékonyabbá tétele;
- A – különösen a kábítószer-kereskedelemmel és migráncsempészséssel foglalkozó – bűnszervezetek nyomozásának és büntetőeljárás alá vonásának fokozása;
- Az Europol összekötő tisztviselőjének kiküldése hozzájárul a szervezett bűnözés elleni küzdelem terén folytatott megerősített együttműködéshez.

Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság

Irreguláris migráció, beleértve a visszafogadást

Ami az irreguláris migrációval kapcsolatos kihívásokat illeti, 2016 második fele és 2017 első fele között a belépés megtagadásának aránya stabil maradt, míg az illegális tartózkodások száma nőtt. Ugyanebben az időszakban 28 %-kal csökkent (5 240-ről 3 755-re) a Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság állampolgárai által az EU-ban benyújtott menedéjog iránti kérelmek száma. 2015 és 2016 között a beléptetés megtagadása 2 %-kal (2 555-ről 2 495-re), az illegális tartózkodás 13 %-kal csökkent (5 265-ről 4 595-re), a menedéjog iránti kérelmek pedig 44 %-kal csökkentek (16 110-ről 9 100-ra). Az elismerő menekültügyi határozatok aránya alacsony (2015-ben 1,34 %, 2016-ban 0,80 %) volt. 2015 és 2016 között a kiutasítási határozatok száma 6,8 %-kal nőtt, 5700-ról 6085-re.

A visszafogadás jól működik, az ország gyorsan eleget tesz az uniós tagállamok visszafogadási megkereséseinek, és 2016-ban a visszaküldési arány kiváló volt: 127 %. Jelenleg öt tagállammal van érvényben végrehajtási jegyzőkönyv, hat másik tagállam esetében pedig hamarosan végrehajtják ezeket az eszközöket. Az ország tárgyalásokat kezdett a Bizottsággal, lehetővé téve az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség csapatainak a területén való bevetését. Módosította továbbá a külföldiekről szóló törvényt annak érdekében, hogy összhangba hozza a legális migrációra vonatkozó uniós előírásokkal.

Közrend és közbiztonság

Ami a **szervezett bűnözést** illeti, a Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaságból származó bűnszervezetek a kábítószer-kereskedelemben és -forgalmazásban vesznek részt, különös tekintettel a heroinra. Az országból továbbra csempésznek is az EU-ba régészeti tárgyakat, kegytárgyakat és kulturális javakat. Egyes bűnözői csoportok a sportot érintő korrupciós ügyekben is részt vesznek, különösen a sportfogadási csalások terén. A Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság területén áthaladva visszatérő külföldi terrorista harcosok szintén kockázatot jelentenek.

Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság kidolgozta saját súlyos és szervezett bűnözés általi fenyegetettség-értékelését, valamint egy Szerbiával és Montenegróval közös értékelést is. Ami a **bűnüldözést** illeti, a kábítószer-kereskedelem visszaszorítására irányuló erőfeszítések nyomán egyre több, különösen kannabisz és szintetikus kábítószer-szállítmányt foglaltak le, valamint számos kábítószer-kereskedő szervezetet számoltak fel. A terrorizmus elleni küzdelemre irányuló erőfeszítések felügyeletére nemzeti koordinátort neveztek ki. Javult a bűnüldözési együttműködés a nyugat-balkáni partnerekkel, Olaszországgal és Szlovéniával, valamint az operatív együttműködés az Európával. Bár az Eurojusttal kötött együttműködési megállapodás hatályba lépett, az együttműködés nagyon korlátozott, és nem került sor új kapcsolattartó pont kijelölésére.

Általánosságban továbbra is teljesülnek a vízumliberalizációs követelmények. A végrehajtás további javítása várható. A következő területekkel kell foglalkozni:

- Az EU és Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság közötti visszafogadási megállapodás hatékony végrehajtásának folytatása, szükség esetén további uniós tagállamokkal való végrehajtási jegyzőkönyvek megkötésével;
- A határellenőrzések szigorítása oly módon, hogy az teljes mértékben tiszteletben tartsa az utazók alapvető jogait;
- Magas szintű tájékoztató kampány szervezése az irreguláris migráció által különösen érintett területekre irányuló vízummentes utazással kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről;
- A kiszolgáltatott helyzetben lévő lakosságnak nyújtott támogatás fokozása, a hosszú távú társadalmi-gazdasági integrációjuk elősegítése céljából;
- A kábítószer-, különösen a heroin-kereskedelem, a régészeti tárgyak csempészete és a sportot érintő korrupció, valamint az egyéb illegális tevékenységek elleni küzdelem terén tett bűnüldözési erőfeszítések hatékonyságának javítása;
- A – különösen a kábítószer-kereskedelemmel foglalkozó – bűnszervezetekkel kapcsolatos nyomozások és a bűnszervezetek büntetőeljárás alá vonásának fokozása;
- Az Eurojust kapcsolattartó pont mihamarabbi kijelölése, valamint az együttműködési megállapodás teljes körű végrehajtásának biztosítása.

Bosznia-Hercegovina

Irreguláris migráció, beleértve a visszafogadást

Ami az irreguláris migrációval kapcsolatos kihívásokat illeti, 2016 második fele és 2017 első fele között a megtagadott beléptetések és az illegális tartózkodások száma stabil maradt. 2016 második fele és 2017 első fele között a bosznia-hercegovinai állampolgárok által 38 %-kal kevesebb (2 340-ról 1 440-ra) menedéjog iránti kérelmet nyújtottak be az EU-ban (2 340-ról 1 440-ra). A beléptetés megtagadására vonatkozó adatok 2015 és 2016 között már stabilak voltak (2015-ben 5 185, míg 2016-ban 5 150 ügy), csakúgy, mint az illegális tartózkodásra vonatkozó adatok (2015-ben 3 585, 2016-ban pedig 3 645 ügy). A menedéjog iránti kérelmek száma 2015 és 2016 között 51 %-kal csökkent (9 100-ról 4 495-re). Az elismerő menekültügyi határozatok aránya 2015-ben 3,50 %, 2016-ban pedig 4,20 % volt. 2015 és 2016 között a kiutasítási határozatok száma 10 %-kal csökkent (5 675-ről 5 080-ra). Ebben az időszakban a visszaküldési arány stabil, 73 % körüli volt. A visszafogadás terén a tagállamokkal folytatott együttműködés zökkenőmentes és kielégítő, ugyanakkor az erőfeszítéseket fenn kell tartani.

Bosznia-Hercegovina 2016 márciusában elfogadta a 2016–2020-as időszakra szóló migrációs és menekültügyi stratégiát és cselekvési tervet, amelynek célja a **migrációkezelésre** vonatkozó stratégiai keret javítása. A menedéjogról szóló új törvény 2016 februárjában lépett hatályba annak érdekében, hogy tovább harmonizálja az ország menekültügyi politikáját a nemzetközi normákkal és az uniós vívmányokkal, különösen a menedékkérők és a nemzetközi védelemben részesülők munkára, oktatásra, szociális és egészségügyi jólétre, a családok újraegyesítésére és a *visszaküldés tilalmának* elvére vonatkozó jogai tekintetében.

Közrend és közbiztonság

A **szervezett bűnözés** tekintetében Bosznia-Hercegovina állampolgárai az EU-n belüli vagyon elleni szervezett bűncselekmények tekintetében leggyakrabban jelentett nemzetiségek közé tartoznak. Az országból származó bűnszervezetek lakásbetörésekben, erőszakos

betörésekben, szélhámoságban, valamint a nyugat-balkáni útvonalon zajló emberkereskedelemben és tiltott kábítószer-kereskedelemben vesznek részt. Az ország egyben a különböző tagállamokban ellopott járművek célországa is. Bosznia-Hercegovinában továbbra is jelentős fegyverkészletek vannak, amelyek a tűzfegyver-kereskedelem szempontjából kockázatot jelentenek.

2016 augusztusában operatív együttműködési megállapodást írtak alá az Europollal, amelynek célja, hogy támogassa az országot a szervezett bűnözés, a terrorizmus és a nemzetközi bűncselekmények egyéb formáinak megelőzésében és az ellenük való küzdelemben. Ezt követően 2017 májusában megállapodást írtak alá arról, hogy összekötő tisztviselőt küldenek az Europol központjába. Jelenleg folyik a nemzeti Europol kapcsolattartó pont kijelölésével kapcsolatos munka. Fokozni kell az emberkereskedelem kezelését célzó intézkedéseket. Ki kell dolgozni az emberkereskedelem átfogó, multidiszciplináris és áldozatközpontú megközelítését, és javítani kell az áldozatok azonosítását.

Általánosságban továbbra is teljesülnek a vízumliberalizációs követelmények. A végrehajtás további javítása várható. A következő területekkel kell foglalkozni:

- Az EU és Bosznia-Hercegovina közötti visszafogadási megállapodás hatékony végrehajtásának folytatása, szükség esetén azzal, hogy a fennmaradó uniós tagállamokkal kötnek végrehajtási jegyzőkönyveket; még több figyelmet kell fordítani a határidők betartására és az azonosítási folyamatok javítására;
- A határellenőrzések szigorítása oly módon, hogy az teljes mértékben tiszteletben tartsa az utazók alapvető jogait;
- Magas szintű tájékoztató kampány szervezése az irreguláris migráció által különösen érintett területekre irányuló vízummentes utazással kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről;
- A kiszolgáltatott helyzetben lévő lakosságnak nyújtott támogatás fokozása, amelynek célja, hogy elősegítse a hosszú távú társadalmi-gazdasági integrációjukat;
- További erőfeszítésekre van szükség az emberkereskedelem problémájának megoldása érdekében;
- A korrupció és a szervezett bűnözés esetében fokozni kell a pénzügyi nyomozások alkalmazását.

Montenegró

Irreguláris migráció, beleértve a visszafogadást

Ami az irreguláris migrációval kapcsolatos kihívásokat illeti, 2016 második fele és 2017 első fele között a tendenciák a belépés megtagadása tekintetében enyhe, az illegális tartózkodások száma tekintetében pedig jelentős emelkedést jeleznek. A számok abszolút értéke azonban továbbra is alacsony. A montenegrói állampolgárok által az EU-ban benyújtott menedékjog iránti kérelmek száma 2016 második fele és 2017 első fele között 36 %-os csökkent (795-ről 510-re). 2015 és 2016 között a beléptetés megtagadására vonatkozó adatok 385-ről és 335-re, azaz 13 %-kal, az illegális tartózkodásra vonatkozó adatok pedig 770-ről és 570-re, azaz 26 %-kal csökkentek. A menedékjog iránti kérelmek száma 2015 és 2016 között jelentősen csökkent (4 115-ről 1 830-ra, ami 56 %-os csökkenést jelent). Az elismerő menekültügyi határozatok aránya alacsony (2015-ben 1,63 %, 2016-ban 1,75 %) volt. 2015 és 2016 között a

montenegrói állampolgárokra vonatkozó kiutasítási határozatok száma stabil maradt (2015-ben 1 565, 2016-ban pedig 1 500). Az EU tagállamai nagyon jó együttműködésről számoltak be a visszafogadás terén, és a Montenegróba irányuló visszatérési arány 2016-ban 160 % volt, ami a vízumliberalizációs követelmények teljesítését követően a vízummentességet élvező országok közül a legmagasabb. Ugyanakkor továbbra is alacsony az uniós tagállamok által a harmadik országok állampolgáira vonatkozóan kiadott visszafogadási kérelmek elfogadási aránya.

2016-ban elfogadták a visszafogadási megállapodások alapján visszaküldött személyek visszailleszkedésére vonatkozó, a 2016–2020 közötti időszakra szóló stratégiát. Az integrált migrációkezelés 2017–2020 közötti időszakra vonatkozó stratégiájának elfogadását követően hatályba lépett az átfogó stratégiai keret, és előrelépés történt e területen az uniós vívmányokkal való jogharmonizáció tekintetében. A 2017 augusztusában létrehozott tárcaközi munkacsoport nyomon követi e stratégia végrehajtását.

Közrend és közbiztonság

A **szervezett bűnözés** tekintetében Montenegró az illegális dohánytermékek EU-ba irányuló kereskedelmének központja. Az országból származó bűnszervezetek különösen aktívak a kokainkereskedelemben. A montenegrói bűnszervezetek a súlyos bűncselekményekből és szervezett bűnözésből származó jövedelem tisztára mosásáról és újbóli befektetéséről ismertek.

Montenegró tovább erősítette intézményi felépítését a szervezett bűnözés elleni küzdelem terén. A különleges rendőri egységben idáig 20 álláshelyet töltöttek be, a szükségletek kielégítéséhez azonban a személyzet további bővítése szükséges. Montenegró az elmúlt években elfogadta a súlyos és szervezett bűnözés általi fenyegetettség értékelését, amely alapján meghatározta biztonsági prioritásait. A büntető törvénykönyvet oly módon módosították, hogy az lehetővé tegye az Egyesült Nemzetek keretében létrejött, a nemzetközi szervezett bűnözés elleni egyezmény migráncscsempészt érintő jegyzőkönyvének végrehajtását. Az Eurojusttal kötött operatív megállapodás júniusban lépett hatályba, és szeptemberben kinevezték az Eurojusthoz delegált összekötő ügyészt.

Általánosságban továbbra is teljesülnek a vízumliberalizációs követelmények. A végrehajtás további javítása várható. A következő területekkel kell foglalkozni:

- Az EU és Montenegró közötti visszafogadási megállapodás hatékony végrehajtásának folytatása, szükség esetén az uniós tagállamokkal való végrehajtási jegyzőkönyvek megkötésével;
- Magas szintű tájékoztató kampány szervezése az irreguláris migráció által különösen érintett területekre irányuló vízummentes utazással kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről;
- A szervezett bűnözés és a korrupció elleni küzdelem terén elért eredmények továbbfejlesztése;
- A kiszolgáltatott helyzetben lévő lakosságnak nyújtott támogatás fokozása, amelynek célja, hogy elősegítse a hosszú távú társadalmi-gazdasági integrációjukat.

Szerbia

Irreguláris migráció, beleértve a visszafogadást

Ami az irreguláris migrációval kapcsolatos kihívásokat illeti, 2016 második fele és 2017 első fele között a tendenciák a beléptetés megtagadása és az illegális tartózkodások száma tekintetében enyhe emelkedést mutatnak. A szerb állampolgárok által az EU-ban benyújtott menedékjog iránti kérelmek adatai jelentős, 41 %-os csökkenést jelez 2016 második fele és 2017 első fele között (7 140-ről 4 225-re). 2016-ban 7 910 szerb állampolgárok belépését tagadták meg, ami nagyjából megegyezik a 2015-ös adattal, amikor 7 850 esetet jelentettek. Az illegális tartózkodások száma 2015 és 2016 között 19 %-kal csökkent (13 785-ről 11 180-ra). 2015 és 2016 között már jelentős mértékben, 55 %-kal csökkent a menedékjog iránti kérelmek száma (több mint 30 325-ről 13 515-re). Az elismerő menekültügyi határozatok aránya alacsony (2015-ben 1,86 %, 2016-ban 1,95 %) volt. A szerb állampolgárok esetében hozott kiutasítási határozatok száma a 2015-ös 14 985-ről 2016-ra 7 %-kal, azaz 13 870-re csökkent. A saját állampolgárai visszafogadása terén Szerbia együttműködése nagyon jó, a visszatérési arány 2015-ben 86,65 %, 2016-ban 89,04 % volt. A harmadik országbeli állampolgárok visszafogadása (különösen az Bulgáriából, Magyarországról és Romániából való visszafogadások tekintetében) aggodalomra ad okot. Szerbia 2017. október 3-án a visszafogadási vegyes bizottságban kötelezettséget vállalt arra vonatkozóan, hogy teljes mértékben végrehajtja az EU-Szerbia visszafogadási megállapodás harmadik országok állampolgáira vonatkozó rendelkezéseit. A következő hónapokban ezt szoros nyomon fogják követni. Az iráni polgárok számára vízummentességet biztosító, közelmúltbeli szerb döntés aggodalomra ad okot, és azt gondosan nyomon kell követni.

Szerbia 2016 végén a 2017 decemberéig tartó időszak lefedése érdekében felülvizsgálta a migránsok megnövekedett számára vonatkozó reagálási tervét. 2017 februárjában Szerbia elkezdte kidolgozni az irreguláris migráció elleni küzdelem 2017–2020 közötti időszakra vonatkozó új stratégiáját és cselekvési tervét. Az új menekültügyi törvény elfogadása késik, és a külföldiekről szóló új törvény elfogadása még várat magára. Szerbia folyamatosan figyelemmel kíséri a menedékkérők, valamint a visszafogadási megállapodások alapján visszatérők számának alakulását, többek között a statisztikai adatok aktualizálása és a migrációs profilok létrehozása révén. Szerbia erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy támogassa a visszatelepülőket – többek között a helyi közösségek szintjén – való visszailleszkedését. Szerbia pénzügyileg is támogatja a civil társadalmi szervezeteket abban, hogy a visszafogadási eljárásokról és a vízummentességgel való visszaélések kockázatáról tájékoztató kampányokat hajtsanak végre, többek között az országot nagyobb eséllyel irregulárisan elhagyó konkrét népességcsoportokat megelőzve.

Közrend és közbiztonság

A **szervezett bűnözés** tekintetében Szerbia állampolgárai az EU-n belüli – főként Belgiumban, Franciaországban, Németországban és Olaszországban történt – vagyon elleni szervezett bűncselekmények tekintetében a leggyakrabban jelentett nemzetiségek közé tartoznak. Továbbá, a szerb állampolgárok a nyugat-balkáni régióból induló emberkereskedelem leggyakoribb áldozatai közé tartoznak. A jelentések szerint a szerb bűnözők részt vesznek a nyugat-balkáni útvonalon keresztül folytatott kokain-kereskedelemben, és az illegális dohánytermékeket gyakran Szerbián keresztül csempészik az EU-ba. Szerbiában továbbra is jelentős fegyverkereskedések vannak, amelyek a tűzfegyver-kereskedelem szempontjából kockázatot jelentenek.

A szervezett bűnözés elleni küzdelem fokozása érdekében a szervezett bűnözés, a terrorizmus és a korrupció visszaszorítását szolgáló kormányzati hatóságok szervezetéről és hatásköréről szóló törvény (amely 2018. márciusában lép hatályba) az említett területeken az ügyek kivizsgálására, a büntetőeljárás lefolytatására és az ügyek elbírálására szakosodott hatóságok létrehozását irányozza elő. Szerbia fokozta együttműködését az Europollal; 2017 márciusában szerb összekötő tisztviselőt küldtek az Europol központjába. Az Európai Határ- és Parti Őrség regionális összekötő tisztviselőjét 2017 szeptemberében küldték ki Belgrádba. Ugyanezen hónapban Szerbia munkamegállapodást írt alá az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynökségével. Az új pénzügyi nyomozási stratégiát még nem fogadták el, és a pénzügyi nyomozások során általánosságban hiányzik a proaktív megközelítés. 2016-ban létrehozták az embercsempészet leküzdésével foglalkozó állandó munkacsoportot. 2017 augusztusában elfogadták az emberkereskedelem megelőzéséről és visszaszorításáról szóló, 2017–2022 közötti időszakra vonatkozó új stratégiát, valamint egy kísérő cselekvési tervet. E stratégia alapján Szerbiának lépéseket kell tennie az emberkereskedelem áldozatainak proaktív azonosítása és megfelelő védelme érdekében. Szerbia még nem kezdte meg a tárgyalásokat az Eurojusttal kötendő operatív megállapodásról, mivel az adatvédelemről szóló – az uniós vívmányokkal összhangban lévő – új törvényt még nem fogadták el.

Általánosságban továbbra is teljesülnek a vízumliberalizációs követelmények. A végrehajtás további javítása várható. A következő területekkel kell foglalkozni:

- Az EU-Szerbia visszafogadási megállapodás hatékony végrehajtásának folytatása, szükség esetén az uniós tagállamokkal való végrehajtási jegyzőkönyvek megkötésével; további figyelmet kell fordítani a harmadik országok állampolgárainak visszafogadására;
- Magas szintű tájékoztató kampány szervezése az irreguláris migráció által különösen érintett területekre irányuló vízummentes utazással kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről;
- A hírszerzésen alapuló nyomozások megerősítésének folytatása a szervezett bűnözésben, a pénzmosásban, az embercsempészetben és az emberkereskedelemben érintett hálózatok felszámolása és a velük szemben hozott jogerős ítéletek fenntartható nyomon követése érdekében;
- A kiszolgáltatott helyzetben lévő lakosságnak nyújtott támogatás fokozása, amelynek célja, hogy elősegítse a hosszú távú társadalmi-gazdasági integrációjukat.

II.2. Keleti partnerség

Moldova

Irreguláris migráció, beleértve a visszafogadást

Ami az irreguláris migrációval kapcsolatos kihívásokat illeti, 2016 második fele és 2017 első fele között a megtagadott belépések száma enyhén növekedett, míg az illegális tartózkodások száma csökkent. A moldovai állampolgárok által az EU-ban benyújtott menedékjog iránti kérelmek száma 2016 tavaszán tetőzött, és a menedékjog iránti kérelmek száma 2016 második fele és 2017 első fele között jelentős, 58 %-os csökkenést mutat (1 730-ról 720-ra). A beléptetés megtagadása 2015 és 2016 között 71 %-os növekedést mutatott (2 725-ről 4 660-

ra), miközben ugyanezen időszakban az illegális tartózkodások száma is drasztikusan, 89 %-kal nőtt (4 050-ről 7 660-ra). 2015 és 2016 között a menedékjog iránti kérelem száma drasztikusan, 99 %-kal nőtt (1 850-ről 3 675-re). Az elismerő menekültügyi határozatok aránya 2015-ben 10,81 % volt, de 2016-ban 2,07 %-ra csökkent. A moldovai állampolgárokra vonatkozó kiutasítási határozatok száma 2015 és 2016 között jelentősen, 178 %-kal nőtt (1 810-ről 5 035-re). A visszaküldési arány a 2015. évi 67,13 %-ról 2016-ban 48,16 %-ra csökkent. A uniós tagállamok nagyra értékelik a visszafogadási együttműködés minőségét, amit a visszafogadási megkeresések pozitív megválaszolásának magas aránya is bizonyít. A visszafogadási vegyes bizottság legutóbbi, 2017. október 6-i ülése általánosságban véve pozitívnak értékelte a Moldovával folytatott együttműködést.

A **migrációkezelés** terén Moldova végrehajtja a 2016–2020 közötti időszakra vonatkozó cselekvési tervet a 2011–2020 közötti időszakra vonatkozó migrációs és menekültügyi nemzeti stratégia végrehajtása érdekében. A migráció különböző aspektusainak előnyeiről és kockázatairól a moldovai állampolgárokat olyan projekteken keresztül tájékoztatják, mint például az online hozzáférhető NEXUS információs platform, amelynek irodái megtalálhatók különböző moldovai városokban, valamint egy Párizsban is.

Közrend és közbiztonság

A moldovai bűnszervezetek különösen aktívak Ausztriában, Franciaországban, Németországban, Lettországon és Lengyelországban, és továbbra is elsősorban a **szervezett bűnözés** különböző típusaiban, például a vagyoni elleni szervezett bűncselekményekben, az illegális dohánykereskedelemben, a kábítószer-kereskedelemben (a heroin jelentős aggodalomra ad okot), a jövedéki adóval kapcsolatos csalásokban, a fizetési kártyával elkövetett csalásokban és a pénzmosásban vesznek részt. Az oroszul beszélő bűnszervezetek tranzitországgként használják Moldovát pénzmosás és a pénz EU-ba történő behozatala céljából. Moldova továbbra is az emberkereskedelem egyik származási országa. Az igazságügyi együttműködés javítása érdekében Moldova 2014 közepén megállapodást írt alá az Eurojusttal, amely 2016 októberében lépett hatályba. A bűnüldözési együttműködést az Europollal kötött megállapodás 2014 decemberében történő aláírása erősítette meg.

A vízumliberalizációról szóló utolsó eredményjelentés óta Moldova jogszabályokat fogadott el a (különösen magas szinten elkövetett) **korrupció** és **a pénzmosás elleni küzdelem** intézményi keretének megerősítésére. A végrehajtás azonban jelentős lemaradásban van. Továbbra is aggodalomra ad okot a korrupció és pénzmosás elleni küzdelemre gyakorolt politikai befolyás. A korrupcióellenes keret aláásására tett kísérletek (mint például az úgynevezett „tőke liberalizációs törvény” és az úgynevezett „üzleti csomag”, amelynek célja többek között a korrupcióellenes szervek intézményi felépítésének megváltoztatása) negatívan hatnak a korrupció elleni küzdelemre irányuló politikai akarat hitelességére. Míg a vízumliberalizációról szóló legutóbbi jelentésben szerepelt a vagyoni visszaszerzési hivatal létrehozása, azt csak 2017-ben hozták létre, és hatásköre jelenleg is a korrupció és a pénzmosás eseteire korlátozódik. Az Országos Feddhetetlenségi Hatóságról szóló törvény végrehajtásával kapcsolatos késedelem miatt 2016 augusztusa óta holtponton áll a vagyonyilatkozatok és az összeférhetlenségek ellenőrzése. A pénzmosás elleni jogszabályok terén leállt az előrelépés (az EU negyedik pénzmosási irányelvéhez való hozzáigazítás érdekében).

Általánosságban továbbra is teljesülnek a vízumliberalizációs követelmények. A korrupció és pénzmosás elleni küzdelemre vonatkozó követelmények teljesítése azonban veszélybe kerülhet, ha nem intézkednek azonnali a folyamatos és fenntartható végrehajtás biztosítása érdekében. A következő területekkel kell foglalkozni:

- A szervezett bűnözés elleni küzdelem fokozása a pénzmosás elleni új jogszabályok elfogadása révén;
- A szakosodott korrupcióellenes intézmények teljes függetlenségének, hatékonyságának és eredményességének biztosítása. Annak biztosítása, hogy az úgynevezett „üzleti csomag” jövőbeli jogi kerete ne érintse hátrányosan a korrupció elleni küzdelmet és a banki csalások kivizsgálását;
- Prioritásként az Országos Feddhetetlenségi Hatóság működésének biztosítása a felső vezetés és az ellenőrök kinevezése révén;
- A bűncselekményből származó vagyon visszaszerzésével foglalkozó ügynökség megfelelő működésének biztosítása a szükséges információkhoz (többek között az adatbázisokhoz) való hozzáférés biztosításával, a megfelelő költségvetés és személyzet rendelkezésre bocsátásával, valamint hatáskörének a bűncselekmények bármely típusából származó jövedelmekre való kiterjesztésével;
- Az erőfeszítések fokozása a magas szinten elkövetett korrupció elleni küzdelem terén elért eredmények rögzítése érdekében;
- A vízummentes utazáshoz kapcsolódó jogokat és kötelezettségeket tisztázó célzott tájékoztató kampányok bővítése.

Grúzia

Integrált határigazgatás, migrációkezelés és menekültügy

Ami az irreguláris migrációval kapcsolatos kihívásokat illeti, 2016 második fele és 2017 első fele között az illegális tartózkodások száma és a beléptetés megtagadása tekintetében a tendencia stabil maradt. A grúz állampolgárok által az EU-ban benyújtott menedéjog iránti kérelmek száma 2016 második fele (4 750) és 2017 közepe között (4 630) nem növekedett. A beléptetés megtagadása a 2015. évi 1 330-ról 2016-ban 39 %-kal, azaz 810-re, az illegális tartózkodások száma pedig 2015. évi 5 405-ről 2016-ban 3 %-kal, azaz 5 24-re csökkent; a menedéjog iránti kérelmek száma 7,2 %-kal nőtt (a 2015. évi 8 110-ről 2016-ban 8 700-ra). 2016 első és második felében 22 %-os növekedés volt tapasztalható (3 905-ről 4 750-re). Az elismerő menekültügyi határozatok aránya szinte változatlan maradt (2015-ben 6,62 %, 2016-ban 6,48 %). A terület elhagyására felszólított grúz állampolgárok száma a 2015. évi 6 415-ről 2016-ban 12 %-kal, azaz 5 635-re csökkent, míg a visszaküldési arány a 2015. évi 45,13 %-ról 2016-ban 55,90 %-ra emelkedett. Jóllehet a visszatérés aránya továbbra is viszonylag szerény, a tagállamok megítélése szerint kiváló a visszafogadási együttműködés, és a grúz hatóságok a 2016-ban benyújtott visszafogadási megkeresések nagytöbbségét jóváhagyták.

Grúzia további eredményeket ért el a 2016–2020 közötti időszakra vonatkozó migrációs stratégia és cselekvési terv végrehajtása terén, többek között az egységes migrációs elemzési rendszer (a tesztelés 2016 októberében indult) és a határokon működő kockázat- és fenyegetettség-ellenzéti rendszer létrehozása, a migrációs kockázatelemzés módszertanának kialakítása, valamint a 2015-ös migrációs profil aktualizálása révén, és ezzel fenntartható módon folytatta a vízumliberalizációs követelmények végrehajtását. Grúzia a vízummentes

utazás szabályairól szóló országos kampányok és képzések három szakaszát hajtotta végre, és figyelemmel kíséri a schengeni térségbe történő utazást.

Ami a menekültügyi eljárásokat illeti, 2017 első felében⁸ a Grúziában benyújtott, és a nemzetbiztonsági megfontolások alapján elutasított menedékkérelmek jelentős száma aggodalomra ad okot. E kérdést a vízumliberalizációs cselekvési terv Grúzia általi végrehajtásáról szóló harmadik és negyedik eredményjelentés⁹ is felvetette, és azzal foglalkozni kell.

Közrend és közbiztonság

A vízumliberalizációról szóló legutóbbi jelentés óta a harmadik országbeli állampolgárok közül a Grúziából származó bűnszervezetek továbbra is azon csoportok között jelentik, akik az EU-n belül leggyakrabban érintettek **súlyos és szervezett bűnözésben**. A grúz bűnszervezetek rendkívül mobilisak, főként Franciaországban, Görögországban, Németországban, Olaszországban és Spanyolországban vesznek részt a vagyoni elleni szervezett bűncselekményekben (különösen a szervezett betörésekben és lopásokban). Ezek a bűnszervezetek különös fenyegetést jelentenek az EU számára, mivel tevékenységeiket túl gyakran tekintik kisebb súlyú bűncselekményeknek, ám az illegális piacok feletti ellenőrzésük fokozatosan növekszik, és együttműködnek a többi Unión kívüli bűnszervezettel. Grúzia továbbra is tranzitországnak számít az EU-ba szállított különböző illegális áruk, különösen a kábítószeres tekintetében. Grúziát egyre gyakrabban használják az EU-n belüli és kívüli bűnszervezetek által termelt illegális jövedelmek tisztára mosására, és egyre inkább a bűncselekményből származó, tisztára mosott jövedelmek tranzitországvá válik.

Grúzia biztosította a folyamatos teljesítést, és bizonyította, hogy komoly elkötelezettséget tanúsított **a szervezett bűnözés megelőzése és az ellene való küzdelem** terén. Fokozta a nemzetközi szintű együttműködést. Az erőfeszítéseket fenn kell tartani és meg kell erősíteni, különösen a végrehajtási oldalon. A nemzeti stratégiákat és cselekvési terveket, valamint a jogszabályokat rendszeresen frissítik. A szervezett bűnözés elleni küzdelem 2017–2020 közötti időszakra vonatkozó új nemzeti stratégiája és a 2017–2020 közötti időszakra vonatkozó cselekvési terv a következő kulcsfontosságú területekre összpontosít: bűnszervezetek (a grúz maffia), kábítószeres, kiberbűnözés, korszerű rendfenntartás és nemzetközi együttműködés. Az elkövetkező hónapokban biztosítani kell ezek időben történő és hatékony végrehajtását. Halad a rendőrség 2015-ben kezdődött, a hírszerzésen alapuló bűnüldözés és a közösségi rendészet tekintetében történő megreformálása, valamint az egyesített bűnügyi elemzési rendszer létrehozása. Ezek alapvető fontosságúak a bűnözői tevékenységek megértése és elemzése, valamint a célzott bűnüldözési és büntetőjogi intézkedések szempontjából. A kulcsfontosságú tagállamokba rendőrségi attasékat küldtek ki, és új bűnüldözési megállapodások megkötése van folyamatban. Grúzia 2017 áprilisában operatív és stratégiai együttműködési megállapodást írt alá az Europollal, amely 2017 júliusában lépett hatályba. Lépéseket tesznek az Eurojusttal kötendő együttműködési

---

⁸ 2017 januárja és júniusa között a menedékkérelmek tekintetében hozott összes határozat 26 %-át nemzetbiztonsági megfontolások miatti elutasító határozat volt. 2016-ban és 2015-ben ez az arány 5 %, illetve 4 % volt (forrás: UNHCR).

⁹ A 2015. május 8-án elfogadott COM (2015) 199/SWD(2015) 103 final, és a 2015. december 18-án elfogadott COM(2015)684/SWD(2015) 299 final dokumentum.

megállapodásra irányuló tárgyalások felé, amelyek várhatóan 2018 januárjában kezdődnek meg.

Bár Grúzia összességében jó eredményeket ért el a **korrupcióellenes** reformok végrehajtása terén, különös figyelmet kell fordítani a 2017 januárjában bevezetett vagyonyilatkozatok ellenőrzési mechanizmusának hatékony végrehajtására.

Általánosságban továbbra is teljesülnek a vízumliberalizációs követelmények. A végrehajtás további javítása várható. A következő területekkel kell foglalkozni:

- A vízummentes utazás szabályairól szóló kampányok folytatása, a migrációval foglalkozó analitikai és kockázatelemzési rendszerek véglegesítése, valamint a migráció azonosított kiváltó okainak kezelésére irányuló erőfeszítések fokozása;
- legsürgősebb feladatként az Európával kötött együttműködési megállapodás működőképessé tétele és az együttműködési megállapodás Eurojusttal való megkötése;
- Prioritásként a hírszerzésen alapuló bűnüldözés reformjának véglegesítése és az egységes bűnügyi elemzési rendszer létrehozása;
- A határokon átnyúló bűnüldözési és igazságügyi együttműködés folytatása és további erősítése;
- A pénzmosás elleni jogszabályok érvényesítésére, a bűncselekményből származó vagyon felkutatására, befagyasztására és elkobzására irányuló erőfeszítések fokozása, határokon átnyúlóan is. Egy nemzeti vagyon-visszaszerzési hivatal létrehozása. A jogszabályok összehangolása az EU negyedik pénzmosási irányelvvel;
- A diszkriminációellenes törvény módosításainak elfogadása a végrehajtás hatékonyságának biztosítása érdekében.

Ukrajna

Integrált határigazgatás, migrációkezelés és menekültügy

Ami az irreguláris migrációval kapcsolatos kihívásokat illeti, 2016 második fele és 2017 első fele között az illegális tartózkodások száma és a beléptetés megtagadása tekintetében a tendencia enyhe csökkenést mutat. Az ukrán állampolgárok által 2016 második fele és 2017 első fele között az EU-ban benyújtott menedékjog iránti kérelmek száma stabil (5 435-ről 5 380-ra változott). A beléptetés megtagadása enyhén, a 2015. évi 23 795-ről 2016-ban 5 %-kal, azaz 22 495-re csökkent, az illegális tartózkodások száma pedig a 2015. évi 23 480-ról 2016-ban 26 %-kal, azaz 29 565-re nőtt. 2015-ben a menedékjog iránti kérelmek száma 22 100 volt, amely 2016-ban 44 %-kal, azaz 12 460-ra csökkent jelentősen. Az elismerő menekültügyi határozatok aránya 2015-ben 30,12 %, 2016-ban pedig 24,61 % volt. A terület elhagyására felszólított ukrainai állampolgárok száma a 2015. évi 19 200-ról 2016-ban 26 865-re nőtt, míg a visszaküldési arány a 2015. évi 76,41 %-ról 2016-ban 82,58 %-ra emelkedett. A visszafogadás terén Ukrajnával folytatott együttműködés továbbra is nagyon jó, amit az EU és a tagállamok minőségi értékelése egyaránt jól mutat.

A migrációkezelés tekintetében 2017. július 12-én elfogadták az Ukrajna 2025-ig tartó időszakra vonatkozó állami migrációs politikáját. 2015–2017 között célzott nemzeti megelőző műveletekre került sor a migrációra vonatkozó jogszabályok végrehajtásának nyomon

követése érdekében. 2017 májusában Ukrajna az egész államra kiterjedő tájékoztató kampányt indított a vízummentességből fakadó jogokról és kötelezettségekről.

Közrend és közbiztonság

A **szervezett bűnözés** tekintetében Ukrajna továbbra is tranzitországak minősül a különböző illegális áruk EU-ba irányuló csempészése tekintetében. A heroint nagy mennyiségben a kaukázusi útvonal mentén – többek között a keleti partnerség országain át – Ukrajnán keresztül szállítják az EU-ba. Az Ukrajnából származó bünszervezetek a jövedéki adóval kapcsolatos csalásban, különösen az illegális dohánytermékek előállításában és az EU-ba irányuló csempészetében vesznek részt. Az ukrajnai kiberbűnözők rendkívül kifinomultak. Ami az illegális tűzfegyver-kereskedelmet illeti, jóllehet jelenleg alacsonynak tűnik a csempészet szintje, Ukrajna az EU irányuló illegális tűzfegyver-kereskedelem tekintetében potenciális származási országnak minősül. 2015-ben feloszlatták a nemzeti rendőrség korábbi, szervezett bűnözéssel foglalkozó egységét anélkül, hogy azt más egységgel tervezték volna felváltani.

Ukrajna megerősítette az Európával kötött operatív és stratégiai együttműködési megállapodást. 2017 szeptemberében hatályba lépett az Eurojusttal kötött, a határokon átnyúló bűnözés és terrorizmus elleni küzdelemről szóló együttműködési megállapodás. A kiberbiztonsági rendszer létrehozásának első lépéseként a parlament 2017 októberében kiberbiztonsági törvényt fogadott el, amelynek célja az állami szakpolitikák e területen való kidolgozásának megkezdése, és követelmények meghatározása az ország információs infrastruktúrája kibervédelmének biztosítása érdekében.

A vízumliberalizációról szóló utolsó eredményjelentés óta folyamatban van a **korrupcióellenes reform** végrehajtása, különös tekintettel az újonnan létrehozott nemzeti korrupcióellenes hivatal és különleges korrupcióellenes ügyészség hatékony működésére, de továbbra is kihívást jelent a reformok fenntarthatósága. A nemzeti korrupcióellenes hivatal, a különleges korrupcióellenes ügyészség és az országos korrupció-megelőzési ügynökség függetlenségének, valamint hatékony működésének fenntartását és megerősítését kulcsfontosságú prioritásként kell kezelni. A közelmúltbeli fejlemények, mint például a tárgyalást megelőző nyomozások szigorú határidejének bevezetése, valamint november végén a nemzeti korrupcióellenes hivatal titkos nyomozásainak a főügyészi hivatal általi nyilvánossá tétele súlyosan aláássa a nemzeti korrupcióellenes hivatal hatékony nyomozási képességét, és csorbítja a közvélemény korrupció elleni küzdelemmel foglalkozó intézményekbe vetett bizalmát. 2017 decemberében olyan törvényjavaslatot terjesztettek a parlament elé, amely indokolatlanul elősegítené a korrupció elleni küzdelemmel foglalkozó intézmények vezetőinek leváltását. A javaslatot ugyan jelenleg levették a napirendről, a nyilvántartásban továbbra is szerepel. Továbbá, komoly aggodalomra ad okot a nemzeti korrupcióellenes hivatal és a különleges korrupcióellenes ügyészség joghatósága alá tartozó ügyekben a büntetőjogi felelősséget megállapító ítéletek hiánya. A Velencei Bizottság véleményével teljes összhangban álló, független különleges korrupcióellenes bíróság felállítása hozzájárulna e hiányosságok orvoslásához.

Ami az országos korrupció-megelőzési ügynökséget illeti, az elektronikus bevallások rendszerének 2016. szeptemberi sikeres elindítását követően az elektronikus bevallások hatékony ellenőrzése komoly kihívásokba ütközik. Aggályok merülnek fel az ügynökség

irányításával, a nehézkes keretszabályozással, az automatikus ellenőrző szoftver telepítésének elmaradásával, a vonatkozó adatbázisokhoz és nyilvántartásokhoz való közvetlen és automatikus hozzáférés hiányával, valamint azzal kapcsolatban, hogy a többi állami intézmény továbbra sem tanúsít együttműködést. Az országos korrupció-megelőzési ügynökség vezetősége által elkövetett visszaélésre vonatkozó nemrégiben tett bejelentés további aggályokat vet fel az intézmény megbízhatóságával, valamint azzal kapcsolatban, hogy az intézmény képes-e tényleges eredményeket elérni.

A civil társadalomra nehezedő – többek között bűnügyi nyomozások és fizikai támadások révén gyakorolt – fokozott nyomás szintén aggasztó fejlemény. Komoly aggodalomra ad okot az is, hogy 2017 márciusában jogalkotási változtatásokat vezettek be, amelyek vagyonynyilatkozatok benyújtására kötelezik a korrupcióellenes aktivistákat.

Általánosságban továbbra is teljesülnek a vízumliberalizációs követelmények. A legutóbbi fejlemények fényében azonban azonnali intézkedéseket kell hozni a korábbi reformok teljes körű végrehajtásának és fenntarthatóságának biztosítása érdekében, különös tekintettel a korrupció elleni küzdelemre vonatkozó követelményekre. A következő területekkel kell foglalkozni:

- Az EU illetékes ügynökségeivel folytatott együttműködés fokozása az illegális migrációból eredő kockázatok megelőzése érdekében,
- A vízummentes utazáshoz kapcsolódó jogokat és kötelezettségeket tisztázó célzott tájékoztató kampányok kiterjesztése.
- A korrupcióellenes intézményi keret függetlenségének, eredményességének és fenntarthatóságának biztosítása, különösen a Velencei Bizottság véleményével és az ukrán jogszabályokkal összhangban álló, független különleges korrupcióellenes bíróság felállítása révén. Ezzel párhuzamosan biztosítani és erősíteni kell a nemzeti korrupcióellenes hivatal és a különleges korrupcióellenes ügyészség függetlenségét és kapacitását a munkájukat aláásó jelenlegi tendenciák visszafordításával.
- Az országos korrupció-megelőzési ügynökség hitelességének sürgős helyreállítása, és a vagyonynyilatkozatok hatékony ellenőrzési rendszerének létrehozása, többek között az állami adatbázisokhoz és nyilvántartásokhoz való közvetlen és automatikus hozzáférést biztosító automatikus ellenőrző szoftver révén;
- A vagyonynyilatkozati kötelezettség hatályát a civil társadalmi nyilatkozattevőkre kiterjesztő módosítások hatályon kívül helyezése, és annak biztosítása, hogy a civil társadalom indokolatlan akadályok és interferencia nélkül betölthesse szerepét;
- A szervezett bűnözés elleni küzdelemre irányuló erőfeszítések fokozása, többek között elegendő forrás és szakértelem biztosításával a nemzeti rendőrségen belül, a hatáskörök egyértelmű elhatárolásával, valamint a bűnüldöző hatóságok közötti együttműködés javításával.

III. Következtetések

Az 539/2001/EK rendelet 1a. cikkének (2b) bekezdésével összhangban, miszerint a Bizottságnak nyomon kell követnie és jelentést kell tennie a vízumliberalizációs követelmények harmadik országok általi folyamatos teljesítéséről, a Bizottság úgy véli, hogy az e jelentésben és a mellékelt bizottsági szolgálati munkadokumentumban ismertetett

elemzés alapján továbbra is teljesülnek az érintett országokra vonatkozó vízumliberalizációs követelmények. A jelentés azonosítja azokat a további intézkedéseket, amelyeket az egyes területeken meg kell hozni a végrehajtás folyamatosságának és fenntarthatóságának megőrzése érdekében. Emellett biztosítani kell az összes többi követelmény folyamatos végrehajtását.

A Nyugat-Balkán és a keleti partnerség országai további intézkedéseket tettek az **irreguláris migrációval** kapcsolatos, különösen **Albániában** továbbra is fennálló kihívások kezelésére. Már megmutatkoznak ezen intézkedések eredményei. A visszafogadás terén folytatott együttműködés zökkenőmentesen – általánosságban magas visszatérési rátákkal – halad a Nyugat-Balkán és a keleti partnerség valamennyi vízummentességet élvező államával.

A **szervezett bűnözés megelőzését és leküzdését** célzó folyamatos erőfeszítések ellenére az ezen országokból származó bünszervezetek továbbra is aktívak az uniós tagállamokban a tiltott tűzfegyverek csempészete, a vagyoni elleni bűncselekmények, valamint a különböző illegális áruk (különösen kábítószer és dohánytermékek) kereskedelme, a pénzmosás, az emberkereskedelem, a migráncsempészet és a kiberbűnözés terén. Az e téren tett erőfeszítéseket meg kell erősíteni.

Ami a **korrupció és a pénzmosás megelőzését és leküzdését** illeti, **Moldovának** azonnal fel kell lépnie a vízumliberalizációs követelmények folyamatos végrehajtásának és a reformok fenntarthatóságának biztosítása érdekében. A közelmúltbeli fejlemények tekintetében **Ukrajnának** ugyancsak azonnal fel kell lépnie a korábbi reformok által bevezetett korrupció ellenes intézkedések biztosítása és a további előrelépés lehetővé tételére érdekében.

A **vízumliberalizációs követelmények végrehajtása folyamatosan megy végbe**. A szabadsággal, a biztonsággal és a jogérvényesüléssel foglalkozó albizottság rendszeres ülései, valamint az EU és a vízummentes országok, köztük a nyugat-balkáni országok közötti párbeszéd, és adott esetben az uniós csatlakozási tárgyalások, valamint a magas rangú tisztviselők találkozóinak megfelelő keret biztosítanak e kérdések további megvitatásához. A Bizottság 2018-ban újra jelentést tesz az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a vízumliberalizációs követelmények harmadik országok általi folyamatos teljesítéséről.